

سياست کيفرى ايران در خصوص استفاده غيرمجاز از منابع آب

اعظم سلاجقه، حديث افتخارى فر

تابستان ۱۴۰۲

سرشناسه	:	سلاجقه، اعظم، ۱۳۶۱-
عنوان فروردادی	:	ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	:	سیاست کیفری ایران در خصوص استفاده غیر مجاز از منابع آب/اعظم سلاجقه، حدیث افتخاری.
مشخصات نشر	:	رودسر: عقیق دیار باران، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	:	۱۰۷ص.
تولید	:	978-622-92918-6-3
وحدت فهرست نویسی	:	هیبا
وحدت	:	کتابنامه: ص. ۹۲ - ۹۵.
موضوع	:	آب، منابع -- قوانین و مقررات- ایران Water-supply -- Law and legislation-- Iran آب، منابع -- ایران -- مدیریت -- سیاست دولت Water-supply -- Iran -- Management افتخاری. حدیث، ۱۳۷۶- KMHT۰۴۶ ۲۴۶/۵۵۰۲۶۹۱ ۹۲۲۴۰۰۲
شناسه افزوده	:	
رده بندی کنگره	:	
رده بندی دیویی	:	
شماره کاتالوژی ملی	:	
اطلاعات رگرید کاتالوژی	:	

سیاست کیفری ایران در خصوص استفاده غیر مجاز از منابع آب

تألیف: اعظم سلاجقه، حدیث افتخاری فر

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۴۰۲

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

طراحی جلد و صفحه آرایی: سارا سلطان زاده زرندی

چاپ و صحافی: عقیق دیار باران

ناشر: عقیق دیار باران

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۲۹۱۸-۶-۳

قیمت: ۱۳۶۱۰۰ تومان

نشانی: گیلان، رودسر، خیابان شهداء، نبش کوچه شهیدان عسکری، انتشارات عقیق

فهرست

۹	مقدمه
۱۱	فصل اول: تاریخچه و مبانی جرم انگاری استفاده غیرمجاز از منابع زیرزمینی آب
۱۴	مبحث اول: سابقه تقنینی
۱۴	گفتار اول: سابقه مقررات مربوط به حمایت از منابع آبی در دوران باستان
۱۶	گفتار دوم: سابقه مقررات مربوط به حمایت از منابع آبی در دوران جدید
۱۶	بند اول: پیشینه مقررات مربوط به حمایت از منابع آبی قبل از انقلاب اسلامی
۲۵	بند دوم: پیشینه مقررات مربوط به حمایت از منابع آبی بعد از انقلاب اسلامی
۳۳	مبحث دوم: ضرورت جرم انگاری

- ۳۹ فصل دوم: ارکان متشکله بزه حفاری چاه غیرمجاز در پرتو رویه قضایی کرمان
- ۴۰ مبحث اول: رکن مادی
- ۴۱ گفتار اول: رفتار مرتکب
- ۴۲ بند اول: اقسام رفتار
- ۴۷ بند دوم: شیوه های ارتکاب رفتار
- ۵۳ گفتار دوم: شرایط و اوضاع و احوال
- ۵۹ گفتار سوم: نتیجه
- ۶۰ مبحث دوم: رکن معنوی
- ۶۲ گفتار اول: علم
- ۶۳ گفتار دوم: قصد
- ۶۴ بند اول: قصد رفتار (سوء نیت عام)
- ۶۴ بند دوم: قصد نتیجه (سوء نیت خاص)

- ۶۶ فصل سوم: ضمانت اجراهای کیفری حفاری چاه غیرمجاز در پرتو رویه قضایی کرمان
- ۶۷ مبحث اول: کیفرهای اصلی
- ۶۸ گفتار اول: اعاده وضع سابق و جبران خسارت
- ۶۹ بند اول: اعاده وضع سابق
- ۷۱ بند دوم: جبران خسارت
- ۷۵ گفتار دوم: مجازات شلاق یا حبس
- ۷۷ مبحث دوم: کیفرهای جایگزین
- ۷۸ گفتار اول: جایگزینی تقنینی
- ۷۹ گفتار دوم: جایگزینی قضایی
- ۸۳ مبحث سوم: ارتکاب جرم حفاری چاه غیرمجاز توسط اشخاص حقوقی و کیفرهای آن
- ۸۴ گفتار اول: تبیین مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی
- ۸۶ گفتار دوم: ضمانت اجراهای حفاری چاه غیرمجاز توسط اشخاص حقوقی

مقدمه

یکی از مهمترین مسائل کنونی کشور و منطقه، بحران کم آبی و محدودیت منابع آب های شیرین است که مجموعه ای از عوامل شامل رشد جمعیت، تغییرات آب و هوایی، کاهش آب های سطحی، رشد فناوری و توسعه نهادهای صنعتی و کشاورزی، باعث تشدید و گسترش استفاده غیرمجاز از منابع آبهای زیرزمینی در اکثر استان های کشور شده است. این وضعیت، لزوم مداخله کیفری جهت جلوگیری از مصارف بی رویه و غیرمتعارف را به دنبال داشته است. این اثر، با هدف شناسایی ابعاد حقوقی و چالش های سیاست کیفری ایران درخصوص استفاده غیر مجاز از منابع زیرزمینی آب به وسیله حفر چاه و ارائه راهکارهایی برای رفع مشکلات پیش روی آن، با استفاده از روش توصیفی- تحلیلی و استقراء در رویه قضایی محاکم کیفری به بررسی قوانین و مقررات مربوط به این حوزه و همچنین تبیین ارکان و ضمانت اجرای جرم مورد نظر پرداخته است.

نتیجه این بررسی نشان می دهد که اگرچه قانونگذار در خصوص استفاده غیر مجاز از منابع زیرزمینی آب با درک ضرورت های اجتماعی و عملی و برای حفظ منافع افراد و جامعه، اقدام به جرم انگاری حفر چاه یا قنات و بهره برداری غیرمجاز کرده است، اما در پیش بینی ضمانت اجرای متناسب با خصوصیات این جرائم و انگیزه های مرتکبان، توجه کافی مبذول نداشته و در مواردی دچار ابهام، پراکندگی و عدم انسجام در تصمیم گیری نیز شده است. همچنین در استفاده از راهکارهای غیرکیفری شامل آموزه های پیشگیری جامعه محور و پیشگیری موقعیت محور برای مقابله با جرائم مورد نظر نیز اقدام در خور توجهی را انجام نداده است.